

השקפה צעירה

עלון מספר 216

מבית קהילת "חזון הדור הצעיר" (ע"ד)

יום שישי
 יט' שבט ה'תשע"ו (29.1.16)

הצטרפו אלינו!

תוכניות חינוכיות לילדים ונוער • גמ"ח "רק בשמחות" - השאלת ציוד לשמחות ולבית האבל • גמ"ח "לבִּיריאות" השאלת ציוד רפואי וסיעודי • מרכז להפצת ערכי היהדות • חלוקת מצרכי מזון • ערבי תרבות • בית מדרש יוצר לדתיים ולחילוניים • מרכז התנדבות קהילתי • מרכז הדרכה • חוגי ילדים

מה בפנים?

- חינוך באהבה ומתלידי יותר מכולם
- מושג השבוע
- טעם עליון וטעם תחתון

מבט לעומק
 מנוחת מרגוע

הלכה בהרחבה
 להתפלל בסביבת רבו

ממטעמי המטבח
 עוגת וניל גנאש

שבת פרשת "יתרו"

16:44 - 17:37
 16:39 - 17:48

אבשלום, ומפיבושת בנו של שאול) מאשר פקיד הממשל שלו, או שרי צבאו. היה זה יואב שיוצא למלחמה היעילה כנגד שבע ולבסוף מביא להריגתו של המורד. מכאן אנחנו למדים שאהבת השונה בעם נעצרת בנתין שמכחיש את עצם השלטון והבסיס לקיומו. כך גם במקרה אוריה החיתי, לא סיפור בתשבע אלא מרידתו בדוד היא שמצדיקה את מותו. להיפך, הנביא נתן מוכיח את דוד (לפי גרסת הגמרא) על שהרגו בחרב בני אמו, וז"א שטעה דוד שלא הוציאו להורג בפסק דין של הסנהדרין, כמורד במלכות. לדוד, כך נראה, יש גישה ממלכתית שמפריעה לו להגיב בכח לקוראים תגר על שלטונו. עקרון זה חיוני לקיום מדינת ישראל, כפי שמשתקף מההסטוריה של שני בתי המקדש הקודמים. לפני שלטון מלך בישאל, השבטים מפורדים בתקופת שופטים. אז בא שאול שמהר שרביט שלטונו נבחר לעבור לדוד. רוב ימי דוד עברו במלחמה על עצם הלגיטימיות של שלטונו, מתקופת שאול. ואז, מיד אחרי מות שלמה, חוזרת הממלכה לפיצול, הפעם לשנים, ישראל ויהודה. וכך גם בבית שני, מלכות עצמאית ללא מלחמת אחים אורכת פחות משבעים שנה, ושוב הממלכה נזרקת למצב של פילוג. לכן, הדיון הדמוקרטי על זהות ישראל והבסיס לאחדות העם בזמננו הוא לא רק דיון מעשי תחליטי. הוא גם דיון דתי, שבו הלקח מסיפור שבע בן בכרי, שגם מימין וגם משמאל, הקו המבדיל בין דיעה וקבוצה שזכותה להביע את עצמה, למורד, הוא ההכחשה של עצם קיום השלטון. זה לא משנה אם מדובר בימין קיצוני שמזוהה עם טופוגרפיה כל שהיא או שמאל שמכחיש את זכות קיומו כלפי העולם, זכות השלטון להגן על קיומו מסומל לנו ממורשת דוד מסיפור שבע בן בכרי. כך אומרים חז"ל גם לגבי מערכת היחסים עם הקב"ה, לגבי העולם הבא, אומרים חז"ל שאם מכחיש אדם את עצם קיום עולם הבא, הוא לא יזכה להגיע לשם, מידה כנגד מידה. לכן אזרח ותושב שמכחיש את קיום המדינה או שלטון החוק, מאבד את זכויותיו כאזרח. זה אינו אומר שאסור לבקר את השלטון, כמו שאנחנו רואים בסיפור המן ובעשרת הנסיונות שניסו בני"א את השם במדבר, מה שבעצם היה תלונות על שלטונו ותנאי המחיה שמציע השלטון לנתיניו. זה מקובל ומותר, כך מראה לנו השם. אבל כשאדם פונה למעשים, שמטרתם והשפעתם היא איום קיומי על השלטון, אז ורק אז מותר לשלטון להגן על עצמו. בכל זאת, בארוב ימיו מוקיע דוד את יואב על החלטותיו להרוג יהודים שאיימו על שלטון דוד, ומגלה לנו דמיון עם גישת יעקב לשמעון ולוי. גם אם ההחלטה של השלטון היא מוצדקת, ההחלטה צריכה להיות מרכזית לשליט הנבחר, ולא כל אזרח או ממלא תפקיד ציבורי יכול לקחת את החוק לידי. אכן מצבנו הנוכחי מצדיק את דברי חז"ל בשלהי מסכת סוטה, בעקבתא דמשיחה יסגא (תהיה רבה ה) חוצפה! השם יזכנו להתאחד כמו בני יעקב על ערש דוי מיטתו, וע"י קבלת עול מלכות שמים על עצמנו, נעורר רחמים מן השמים על עם ישראל, ויבוא לנו גואל צדק ששייב לב אבות על בנים ויאחד שורותינו סביב הדיבר "אנכי ד' אלוהיך", בב"א.

מסיני בא... הרב פרופ' חביב יצחק

"כי האדם עץ השדה" "ויחן ישראל אל מול ההר" "יחד שבטי ישראל" "אנכי ד' אלוהיך" "אין-לנו חֶלֶק בְּדוֹד וְלֹא נִחַלֶּה-לָנוּ בְּבֶן-יִשְׂרָאֵל" "איש לאלהיך ישְׂרָאֵל" כל הפסוקים הנ"ל עוסקים במרכיב המרכזי שקובע את גשוג העם היהודי, לטוב ולמוטב, והוא אחדות העם. כך עץ השדה מורכב משורשים, גזע, ענפים, עלים ופירות, לכל אחד תפקיד אחר, למען עץ אחד, כמו חלקי העם. כך גם מדגישה התורה שמתן תורה התאפשר ע"י אחדות חסרת תקדים של עם ישראל, כמו שמתואר בפסוק "ויחן ישראל" או בדברי משה בסיום התורה "יחד שבטי ישראל". גם בעשרת הדברות, דברנו בעבר על קריאת שמע על ערש דוי של יעקב, בו נעשה הקשר בין יחוד השם (אנכי ד' אלוהיך מופיע בכוונת שמע באמירת "ד' אלוהינו") ואחדות ישראל. כוונה זו שמרכז עבודת השם, כגון קריאת שמע לפני התפילה, או כוונת סידור האר"י שבראש סידורו פותח בכוונה "ואהבת לרעך כמוך".

במרכז הווייתנו כיהודים כמדינת ישראל היא ההגדרה העצמית של אזרחי המדינה. מצד אחד חשוב לנו שמדינה זו תהיה הגשמה של ההסטוריה היהודית ותקיים זהות יהודית במרכזה האראולוגי, ומצד שני, על המדינה להיות כוללת גם אזרחים דרוזים ובני מעוטם אחרים על בסיס שיאפשר להם לשרת את המדינה ולהרגיש חלק ממנה. גם היחס בין יהודים דתיים ללא דתיים צריך מענה בהגדרה זו. נושא זה מקשה על המימוש של ההגשמה הדתית לאומית. לתנועה הדתית אין אפשרות לקבל מענה במקור זה כגון אוניברסליזם רומנטי כמקור (שאינו נובע מתורת ישראל). מאידך, למרות שהתורה "חוסכת במילים", היא מצוה על אהבת הגר 36 פעמים. גם פרשת מתן תורה ועשרת הדברות נבחרה ע"י חז"ל להקרא על שם אבי האומה הדרוזית, יתרו. בכל זאת, לכל ריבונות חייבים להיות קיום אדומים שמוגדרים ממניע קיומי, כגון התנהגות פלילית, או איום על המדינה והכלל, כמו חופש הביטוי. כאן גם בנושא זה, הקושי באימוץ אהבת הגר כמדיניות שלטון מגיע מהמציאות שבה הגר בישראל מזוהה פוליטית עם האויב ונתון בניגוד אינטרסים ואיזון אסטרטגי בין חיסול המדינה לחיים במחיצתו כאזרח שווה וזכויות.

מן הסתם, המיגדלור קובע כיוון אל המטרה היא המציאות בזמן דוד המלך, הועיל והוא מסמל את אבי משיח צדקנו שיבוא בב"א. לכן מעניין שבפרווקט 929, קריאת פרקי התנ"ך בקצב קפוצ כמו יתרו היום, עברנו את סיפור מרד שבע בן בכרי. שבע בן בכרי מושב בנימין ממשיך את ההמאבק שהונהג ע"י שאול בדוד, ומכחיש את שלטונו מעל שבטי ישראל, כשבמהלך הטענה שלו עומדת חופש הפולחן הדתי השבטי והכחשה של המרכזיות השלטונית. דוד שאן עצמו, כך עולה מהסיפור, היה יותר מקבל זרים וכמו אימו של

חינוך בחיך ובאהבה ישראלה אלגלי

"ומתלמידי יותר מכולם"

המורים יכולים ללמוד מתלמידים, בצורה הטובה ביותר, מה עליהם לשפר באופן ההוראה שלהם ובהתנהגותם כלפיהם. כל מה שעליהם לעשות הוא לשאול את התלמידים, בין בצורה ישירה, בשיחה קבוצתית או בשיחה אישית ובין בעזרת שאלונים להערכת המורה.

המידע הקריטי הזה להצלחתו של המורה נמצא אצל התלמידים. אין מי שיודע כמו התלמידים מה על המורה לשפר באופן ההוראה שלו ובהתנהגותו. כל מה שעליו לעשות הוא להקשיב לתלמידיו.

מהלך כזה לא ייתן לתלמידים תחושה של עליונות על המורה, אלא להיפך, תלמידים שיישאלו לגבי התחושות שלהם יעריכו יותר את המורה שמעוניין בצורה אמיתית לבדוק ולשפר את איכות ההוראה ואת מערכת היחסים שלו עם תלמידיו.

התלמידים שקיבלו כבוד ממוריהם על ידי בדיקת שביעות רצונם מתפקודו של המורה, יחזירו את אותו היחס למורים שלהם. מורים שיתנו כבוד, יקבלו אותו בחזרה.

ההורים מעורבים כיום בנעשה בבית הספר, המידע לגבי מורים שהתלמידים לא מרוצים מהם, דולף החוצה בקלות ומגיע לעיתים בצורה מסולפת להורים ולהנהלת בית הספר, לכן חשוב שמושא דברי הביקורת של התלמידים יהיה הראשון לשומעם, עליו להיות הראשון שיודע מה התלמידים חושבים עליו, כדי לדעת כיצד להגיב לביקורת, בין אם היא נכונה ובין אם אינה מבוססת על עובדות מדויקות.

הרוח למהלך כזה הוא משולש: המורה לומד על אופן תפקודו ומשפר אותו לאור הביקורת, המורה הוא הגורם הראשון שמקבל את דברי הביקורת עליו, המורה והתלמידים לומדים ומתרגלים מתן ביקורת בונה, ללא הכללות וללא שיפוטיות וכך מגדילים את הרפרטואר ההתנהגותי שלהם לקראת החיים הבוגרים.

" מורה טוב אינו אלא מורה שתלמידיו עולים עליו בגדלותם: על כן אני מורה טוב" {יאנוש קורצ'ק}

בס"ד

קהילת חזון הדור הצעיר

נשמח לציוד לשירותכם!

גמ"ח "לבריאות"
השאלת ציוד רפואי / סיעודי

כסאות גלגלים, קביים, הליכונים, רולטורים, מקלות הליכה, מיטה סיעודית ועוד...

גמ"ח "רק בשמחות"
השאלת ציוד לשמחות ובתי אבל

כסאות, שולחנות, גרילנדות, מקררים, סידורים, תהילים, מיחמים, סטנדים, אוהל אבלים ועוד...

פעילות קהילתית מגוונת

תוכניות לילדים ונוער, מרכז להפצת ערכי היהדות והמסורת, הפעלת סטודנטים ומתנדבים למוען הקהילה, חלוקת מצרכי מזון למועטי יכולת, ערבי תרבות לצעירים ולמבוגרים, הקמת מיזמים קהילתיים, בית מדרש יוצר לדתיים וחילוניים, עזרה לקשישים וגלמודים, מרכז התנדבות קהילתי, מרכז הדרכה, חוגי ילדים ועוד...

סיפור משקפיים טובות אוהד דהן

תמונת מראה

מיקי הקטן טייל עם אביו בהרים. המסע היה מפרך, היום היה חם והתיק על גבו של מיקי החל להכביד. לפתע הוא נתקל באבן חדה והשתטח ארצה. "אחחח" קרא מיקי. לפתע הוא שמע קול שעונה לו: "אחחח". מיקי הסתכל סביב: "אתה לועג לי?" קרא לדמות הבלתי נראית, שענתה לו: "אתה לועג לי?" מיקי קם מהקרקע, ניער את החול שנדבק למכנסיו וקרא בייאוש: "אוף, נמאס לי!" והדמות אמרה גם היא: "אוף, נמאס לי!" אביו של מיקי שם לב למתרחש, וניגש אל בנו. "אבא, יש כאן מישהו שחוזר אחרי כל דבר שאני אומר!" אמר מיקי בתסכול. אביו של מיקי חיך, ואמר לבנו: "מה אתה חושב על האיש הזה?" "שהוא רשע מרושע!", ענה מיקי בכאב. אביו של מיקי הניח יד על כתף בנו ואמר: "שים לב מה יגיד האיש עכשיו". האב הצמיד את כפות ידיו אל פיו וקרא: "אתה מקסים". ענה לו האיש: "אתה מקסים". הוסיף האב לקרוא: "תודה לך על הכל!". ענה לו האיש: "תודה לך על הכל!". מיקי הסתכל על אביו בפליאה ושאל אותו: "מדוע אליך האיש נחמד?" האב התיישב על הרצפה והושיב את בנו על ברכיו. "אני פשוט מכיר אותו!". "באמת?!" התפלא מיקי. "איך קוראים לו?". "רוב האנשים קוראים לו הד", ענה האב, "אבל אני קורא לו החיים ..."

יזכור

- מרדכי בן מרדכי ז"ל
- מרדכי בן מרדכי ז"ל
- עיוש בר איטו ז"ל
- ליזי בת מרים ז"ל
- עזיזה איבגי בת סולטנה

- מרים בת מורחורי ז"ל
- רבקה בת פרי ז"ל
- דוד בן יהודה ז"ל
- רחמים בן יהודה ז"ל
- מרדכי בן ציפורה ז"ל

הלכה בהרחבה

הרב איתי אהרן

להתפלל בסביבת רבו

ברכות כז. "לעולם אל יתפלל אדם לא כנגד רבו ולא אחורי רבו..."

כנגד רבו – רש"י הכוונה באותה שורה עם רבו שאז מראה עצמו כאילו הם שווים.

אחורי רבו – רש"י שיש בכך יוהרא, ביאר הרי"ד (ר' ישעיה ב"ר מאלו דטרני – מאיטליה – בעל תוס' רי"ד) שמראה עצמו כאילו הוא שני לרבו. **תוס'** משום שנראה כמשתחוה לרבו. **רבינו יונה** שמא רבו יסיים תפילתו ונמצא שהוא מעכב את רבו מלסיים.

טור הוסיף: **לפני רבו** – ודאי שיש כך ביזוי גדול יותר כאשר אחוריו לרבו.

הגמ' מבארת שכל האיסור הוא רק בתוך ארבע אמותיו של רבו. שכן אסור לעבור לפני המתפלל, ובכל זאת, מחוץ לארבע אמותיו שרי, כי זו רשות אחרת. כך הוא לעניינו חוץ לארבע אמות הוא כחוץ לתחום.

הראשונים ואחרונים חילקו בין תפילה בבית הכנסת לתפילת יחיד. וחילוק זה יציב וקיים דווקא להסבר התוס' שלא שייך לומר משתחוה לרבו בציבור אך לטעם של עיכוב רבו, שלא יוכל לסיים תפילתו, אין נפקא מינה ליחיד וציבור וכתב **הבית יוסף** שיש לחוש לחומרא.

מיהו רבו? השו"ע ביו"ד רמב "רוב חוכמתו הימנו אם מקרא מקרא אם משנה משנה אם גמ' גמ'" או "אם הוא מופלג בחוכמה אפילו אינו רבו דינו כרבו" וכבר כתבו הפוסקים שיש להסתפק האם יש בימינו רבו המובהק.

ואם נאמר אם כך לכאורה אין לדינים אלו נפקא מינה כתב המשנה ברורה בשם הח"י אדם נקראה לי הוא הדין אביו.

תפילות בבית המדרש:

קהילת "חזון הדור הצעיר"

תפילת שחרית (בימים א'-ה')

05:10 - הודו (מניין עובדים)

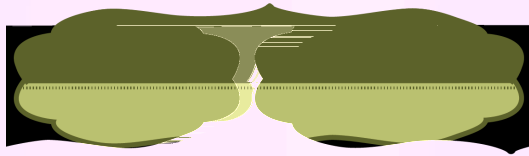
תפילת שחרית בשבת:

08:00 - קורבנות 10:08 קידוש וכיבוד

העלון מוקדש לעילוי נשמת

ניסים רפאל ז"ל ביטון
בן מנה ע"ה

ת.ג.צ.ב.ה

עוגת וניל גנאש

מצרכים:

לבסיס העוגה:

מקציפים חלבונים וסוכר יחד לקצף חזק	ביצים 4
מוסיפים חלבונים סוכר וניל שמן ובסוף קמח	חצי כוס סוכר 1
מעבירים לתבנית מלבנית בינונית (לא הגדולה)	סוכר וניל 1
משומנת ואופים כ 160 מעלות עד שקיסם יוצא יבש	כפות שמן 3
כ- 25 דקות	כוס קמח תופח

לגנאש:

ממיסים את השוקולד עם השמנת על אש קטנה ומערבבים היטב עד שזה ממש חלק. מקררים מעט.	250 גרם שוקולד מריר
	1 מיכל (250 מ"ל) שמנת מתוקה להקצפה

חצי כוס מים רותחים

מרטיבים בחצי כוס מים רותחים עם מעט תמצית וניל את העוגה לאחר שהתקררה. בעזרת כף לוחצים על העוגה חוץ מהמסגרת כך שהמסגרת גבוהה יותר במעט. יוצקים מעל העוגה את הגנאש אך לא על המסגרת, ומקררים אד שהגנאש יציב.	מעט תמצית וניל
--	----------------

2 שמנת מתוקה להקצפה

מקציפים את השמנת עם הפודינג ומורחים על הגנאש.	1 אינסטנט פודינג וניל
---	-----------------------

מעל העוגה ניתן לפזר שוקולד מקופלת.

"אל תילחם על מי שלא נילחם עליך,
אל תחשוב על מי שלא חושב עליך,
תוותר על מי שוותר עליך,
ותתקדם כמו שהוא התקדם בלעדך"

הפתגם השבועי

